

virkende Kraft fra 1. Maj 1920, og stillende gav Ministeriet Lov til, at den ene Arkitekt blev sin egen Konduktør.

Der skete nu foreløbig intet. Vi kan altsaa have Tid til at overveje, hvad der nu er sket. To unge Arkitekter havde faaet overdraget Statsarbejder til Millionbeløb, uden at der var forlangt mindste Overslag, mindste Garanti, mindste Tidsfrist for dem. Planen blev ikke, som det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen rigtigt har betegnet som det nødvendige, underkastet skolemæssig eller bygningsmæssig Kritik. Den afdøde Arkitekt havde været en meget suveræn Mand, som vanskeligt nedlod sig til at give et virkeligt Overslag; den Pris, der var nævnt i Lovforslaget, 1 480 000 Kr., var derfor heller ikke grundet paa en Prisberegning over disse Skoler, men det var et Overslag, der var udregnet paa Grundlag af, hvad andre Bygninger i det Tidsrum havde kostet. Og naar nu Prisen i April 1920 var steget fra 1 480 000 Kr. til 1 924 000 Kr., var dette Tal heller ikke fremkommet ved et Overslag, men ved et almindeligt Tillæg af 30 pCt. som Prisstigning. Men nu stod Ministeriet overfor to unge Arkitekter, om hvem man egentlig først kunde dømme, hvis de var i Stand til at lave et ordentligt Overslag. Men der blev intet forlangt af dem, de blev tilmed begunstiget ved Konduktørforhold, hvad der var lige saa meget til Skade for Staten, som det var en Overbegunstigelse af dem selv.

Dette skete den 26. August 1920. Der gik nu, saa utroligt det end lyder, 5 Maanedere inden Ministeriet hørte fra Arkitekterne. Den 14. Januar 1921 bekræftede de Modtagelsen af Ministeriets Brev af 26. August f. A. og tilføjede, at de skulde søge at holde sig indenfor de 500 Kr. til Konduktørlønnen, men de betvivlede, at de kunde det, endvidere bad de om, at der maatte tilgaa Skolernes Forstanderskaber Meddelelse om, at de nu havde overtaget Arbejdet. Altsaa, endnu i Januar 1921 havde Arkitekterne ikke begyndt ved Skolerne, og Skolerne vidste ikke en Gang, at disse Mænd var blevet ansat. Ministeriet skrev nu til Skolernes Forstanderskaber om det skete Arkitektskifte. Der var paa det paagældende Tidspunkt, altsaa Januar 1921, af Ministeriet kun approberet Jordarbejder paa godt 200 000 Kr. tilsammen ved begge Skoler.

Der gik nu atter et halvt Aar, uden at man hørte noget til Arkitekterne. Saa i Juli 1921 blev der til Ministeriet indsendt Tilbud paa Funderingsarbejder i Viborg.

Nu forespurgte min Forgænger, hvad der var brugt, og hvad der yderligere vilde kræves. Den 18. Juli svarede Arkitekterne, at der var brugt 233 000 Kr. — jeg nævner kun de runde Tal. Heraf var sikkert de 30 000 Kr. gaaet til Kampmanns Bo, saa at der altsaa endnu i Juli 1921 kun var brugt 200 000 Kr. til Jordarbejder. Som Svar paa, hvad der endnu skulde bruges, trak Arkitekterne denne Sum paa de 233 000 Kr. fra de 1 924 000 Kr., der var opgivet i April 1920, og sagde: Saa meget skal vi bruge. De føjede til, at der var jo nok yderligere sket nogle Prisstigninger, men derom havde de ikke kunnet faa noget at vide i — Statistisk Departement. Min Forgænger, Hr. Appel, bad derefter om et Driftsregnskab for Skolerne og fik det Svar, at Varme, Ventilation og Bade kunde anslaaes til 20 000 Kr. aarligt med en Pris af 75 Kr. pr. Ton Koks. Ministeriet havde ogsaa slaet paa en Reduktion af Skolerne, men det mente de ikke vilde være gennemførligt med nævneværdigt Udbytte, og i mundtlige Forhandlinger anslog de to Herrer nu Udgiften til hver Skole til mellem 3 og 4 Mill. Kr. Saa endelig den 29. Juli 1921 forlangte min Forgænger et fuldstændigt Overslag efter de daværende Prisforhold. Arkitekterne forhastede sig ikke med Svar. Først den 8. September svarede de, at det endelige Overslag for Viborg antagelig vilde blive paa 2½ Mill. Kr. Man ser altsaa: 1 924 000 Kr., derefter mellem 3 og 4 Mill. Kr. og nu 2½ Mill. Kr.

Svaret vakte Uro hos min Forgænger, Arkitekterne blev indkaldt til Forhandling i Ministeriet, og nu foretog min Forgænger dette af det ærede Medlem Hr. Pitzner saa dramatisk omtalte Fremstød: Højden i Viborg Skole reduceres med $\frac{1}{10}$; Rektor- og Pedelbolig skal lægges ind i Skolen, og derved gik Prisen ned til det oprindelige, 1 480 000 Kr. Ja, i Ministeriets Skrivelse staar der rigtignok kun, at Ministeriet *gaar ud fra*, at Byggesummerne i det væsentlige kan nedbringes til den oprindelige Sum. I Randers kunde der imidlertid ikke laves en Nedsættelse af Højden med $\frac{1}{10}$. Ministeriet forventede „at faa Planer om, hvorledes Boligerne kan indlægges“ — disse Planer ses for Resten ikke at være indkommet —, og saa gives der Anvisning paa Deling af Værelser, Flytning af Skillerum etc. Festsalene med deres kolossale Forværelser, der i sig selv er Festsale, rørtes der imidlertid ikke ved.

Jeg kan ikke dele det ærede Medlem Hr. Pitzners Begejstring over dette Fremstød, for hvad vil det dog sige at lade